

Sy-li spéwał,
Pilnje dźéłał,
Strowja ée
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj móeny
Lubosó ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mény
Čerstwosó da.

Njeh ty spéwaš,
Swérnje dźélaš
Wšédne dny;
Džeň pak swjaty,
Dušl daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh éi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew éel
F.

Šserbske njedžel'ske łopjeno.

Wudawa šo kóždu šobotu w Šsmolerjez knihcizisčyczejni w Budyščinje a je tam ša šchtwórtlétnu pšchedplatu 40 pj. dostacž.

Njedzela Okuli.

Jan. 11, 1—16.

Do Betanije šmy wjedzeni. Dom je polny starosće a šrudoby. Kał mamy šo šadzeržecž, hdyž khorosć do domu pščińdže, my šhonimy.

Jesuf a khor.

1. Powjescž na Jesufa wot khorých.
2. Jeho wotmolwjenje.

1. Wo Lazarušu my hewał wjele njekłyšchimy. Ale to je rjane šwědczenje, šo Jesuf jeho lubowasche, šo jeho šwojeho pšhecžela mjenowasche. Wón drje wščitkich lubuje, ale w čašku jeho šemškeho kłodženja jemu někotři wošebje bliško štejachu, kaž na pščitklad Jan. A tola tež pšhecžel Jesufowy dnjam khorosće a šrudoby wukhowany njeje, Lazaruš škhor. Šchtóž je pšchi khorolóžu šedžal, wě, kał běšče w domje w Betaniji. Tej šotije měješčtej jenicžku myšl: Šdy by Jesuf tudy był! Wonej póščeletej póšla š tej powjescžu: „Kotrehož ty lubujesč, tón khorý leži.“ My w tym padže njetrjebamy póšla š Jesufej póšlacž, my móžemy to šami š Jesufej prajicž. „Kohož ty lubujesč!“ niž: „kíž tebje lubuje!“ My njekšmemy nadžiju, šo Jesuf našče próštwy wušchłyšchi, niž na našču lubosć š njemu, ale na jeho lubosć š nam šałowicž. Pšchetož wón mohł naš lohko na hodžiny dopomnicž, hdyž jemu žaneje lubosće wopokasali njekšmy. Kał derje, šo móžemy prajicž: „Kotrehož ty lubujesč!“ Wo-

šebje, hdyž šo jedna wo šbože naščeje dušče, kał mohli šbóžni byčž, hdy by wona wot naščeje lubosće š Jesufej wotwišala. A kał rjenje, šo kał je tych khorých dla, kóšřž Jesufa njelubuja! Šewał njebychmy ša nich prošycž mohli. Tak prošymy: „Kotrehož ty lubujesč, ša kotrehož šy wumrjet, leži khorý.“ Wón lubuje wščitkich, tež najhubjensčich, najnjedostojnišchich, próžuje šo wo jich dušče, hacž njebychu pšhestali jeho lubosć šazpiwacž, hacž šo njedadža pšches čžežku šrudobu š njemu čžahnyčž.

2. To je Bože wotmyšljenje š khorosču. To je myšl Jesufoweho wotmyšljenja. (Šcht. 4.) Boža čžešć a našče šbože — je woboje šamyšl našcheho žiwjenja. „Niž š šmjercži, ale š čžešći Božej“ — my wěmy, kał krašnje je Jesuf to dopjelnił. Ale kóžda khorosć dyrbi tajki kónž dostacž, šo by Šsyn Boži čžešćený był.

Šdyž budže khorý wuštrwjenny, dyrbi wón, šo by wotpohlad hnady Božej šo nad nim dopjelnił, pšches khorosć roscž na šnutštownym čžłowjeku. Tež hdyž š šmjercži dže, njeje khorosć ša šchescžijana š šmjercži. Šotom dže pšches šmjercž š žiwjenju. Žalostne, hdy by wušud řekal: khorosć je š šmjercži pšches čžłowštu winu. Jesuf da hiščeže dalsče wotmolwjenje — wone wobšteji w čžakanju a mjelczenju. Šawukń čžakacž a škutłowacž w prawym čžaku. Čžakajče, hacž moja šchtunda pščińdže! To praji to mjelczenje š šotromaj. A wón čžaka, hacž je po šdacžu pošdže. To šu čžežke dny ša nej — a šlónčnje wšcha nadžija hinje, hdyž Lazaruš wumrje. Čžehodla wón čžakasche? To běšče

wola Wótza. Tudy rěka tež: Niz moja, ale twoja wola
 ƒo stań. Hdyž pať ta ſchtunda pſchińdže po woli Wótza,
 dže wón do Betanije a pomha. Hdyž jeho ſchtunda
 pſchińdže, ƒo Anjeſowa pomoz ł tebi bliži. To budź
 twoja ſczępliwosć w czeźkich dnjach ſtyſkniwego czańanja.
 A hdyž tež ƒmjercź pſchińdže do naſchich domow, pſchezo
 płaczi hiſchće to ƒłowo: „Naſch pſcheczal ſpi, ale ja du,
 ƒo bych jeho ſbudził.“ Hdyž dyrbinym my tež na teho
 ſbudźerja morwynch dlěje czańacz, hacź tej ƒotſje w Betaniji,
 my mamy Jeſuſa, kiž je ƒmjerczi móz wſal, žiwjenje pať
 a njeſachodnoſć na ƒwětło pſchinjeſł a móžemy we wěrie
 pſchi ƒhoroložach a rowach wyſtacź: Eſmjercź, hdyž je
 twoje žahadlo? Hdyž je, hela, twoje dobycze? Bohu
 pať budź dźať, kiž nam dobycze dawa pſcheſ naſcheho
 Anjeſa Jeſom Khrysta. Hamjeń.

Czechimy ſ Jeſuſom!

Jana 11, 16.

Czechimy ƒobu ſ Jeſuſom,
 Wón nam ƒwjaty pſchiklad dawa
 A naſ wjedže ł Wótzej dom,
 Cžer dže w czerńjach, je pať prawa.
 Jeſu, dži ty we prědłu,
 Glej, my džemy ſa tobu.

Cžerpmy ƒobu ſ Jeſuſom,
 Njech naſ jeho bolosć rudzi;
 Se ƒylſami, cžerpienjom
 Njebjo junu radoſć ſbudzi.
 Ehtóž ſ nim tudy cžerpijeſche,
 Wón dže tam do kraſnoſće.

Mrejmymy ƒobu ſ Jeſuſom,
 So ƒmjercź wěcznu njewoptamy,
 Ale ſ cželnyh wumrjeczom
 Žiwjenje tam w njebju mamy.
 Mreć nam, Jeſu, tudy daj,
 Dha nam kiwa Boži raj.

Budžmy žiwi ſ Jeſuſom,
 Kotryž kraſny ſ rowa ſtany;
 Eſwědczymy ſ nowym žiwjenjom,
 So naſch hrěch je pohrjebany.
 Eſmy-li žiwi, Jeſu, cži,
 Dha ƒmy wěcznje pſchi tebi!

K. A. Fiedleř.

Či lěta w Ruſkej.

Hiſtoriska originalna powjeſć ſ Napoleonowych wójnaw.

Spisal M. A. Kral.

(8. pokračowanje.)

Boł ſta lět ƒu ƒo minyłe a ja hiſchće ƒym žiwy — a wot
 mojih ƒwěrných towarſchow — žadyn wjazy. Woni ƒu wſchitzy
 wonkach w zuſbje woſtali, tež mój knjeſ, wyſchſchi kanonier Vogel.
 A kať tón naſ tehdom domoj honjeſche! Žona a džećzi jeho cžim
 móznich domoj cžehnjechu. Mi bē žiwjenje druhdy jara hórte a
 ja žadach ƒebi wumrjecź. Wo mnje njeplakaſche žana duſcha
 w lubej domiſnje, kotruž bēch pſched lětami wopuſchćził. Tola
 ƒylſy tamneje wójnny dla ƒu hižom dawno wuplakane. Krej-
 pſcheleca pať na ƒwěće hiſchće tónz njeje, a nēkotražkuliž macź
 budže hiſchće ƒylſy ronicź dyrbjecź pſche lubeho ƒyna, ſabiteho na
 zuſej ſemi, ſabiteho wot ƒobucźlowjekow, kotřiž cžedža wſchitzy
 pſchitć do Wožeho kraľstwa. —

Tola to je wſchitko nimu. Žako bēchmy ƒo wuwohrjewali, bē
 hižom pōſdne popoľdnjo. Ruſki offizier bē mjeſ tym wujěchať a
 my cžychmy ƒo runje na pucź podacź, cžychmy ſa ƒłoncźkom
 ł wjeczoru cžahnyć, jako dwaj koſakaj, módraj ſwobleńanaj, pſchi-
 jěchaſchaj. Najſterje bēſchaj wonaj nēkaſka ordonnanza, pſchetož
 po jih rěczi naſta w maľnym lěhwje tam a ƒem bēhanje, a do
 kanonow buchu konje ſapſchahane. Koſakaj ƒo tež na naſ dohla-
 daſchaj a poſliwaſchaj naſ w jenym poſpochi. Žako ƒo runje
 ſ konjomaj ł wotjěchanju ſawróczěſchaj, ƒo jedyn wot njeju do-
 hlada, ſo ma Vogel hiſchće bēku koſchlu. Na mēſće ſawróczi
 wón ſažo konja a pſchimny Vogel a ſchiju, woľawſchi: „Dawaj!“
 Njeſczęplivy koſať Vogel a tu a tam torhaſche a pſchi tym wſchēm
 ƒlětanje hubjenje džeſche. Pſchi tajkim woľolo cžahanju bu Vogel
 tež khetro mjerſazy a ſawoľa po nēmſku: „Ty bjeſbóžny paduſche!“
 Koſať drje to ſa nēkaſke ƒwarjenje ſpōſna a we woľomitu rubny
 wón Vogel a teſalom do praweje ruki. Tón ſawoľa ſ bolosći-
 wym hłōſom: „O moja ruka, o moja ruka!“ Koſať ƒnawo to ſažo
 ſa nēkaſke wobaranje džeřeſche a na mēſće ſ nowa kaž njemdry
 ſ teſalom na Vogel a rubny, wobroczi konja a leczeſche prjecź kaž
 ſty duch. Vogel na mēſće do hromady padny, pſchetož koſať bē
 jemu ſchiju pſcherubnył. Wón ſtoro ƒłowcźka wjazy prajicź nje-
 móžeſche. Ruku ja jemu rucze ſ nēkaſkej lapu ſawjaſach, potom
 hladach ſa ſchiju, ſ kotrejež ƒo krej lijeſche. Wbohemu ranjenemu
 ƒnawo wobalenje trochu doľho trajeſche, dolež mi hiſchće ſchepny,
 ƒo dyrbu trochu ſhwatać! Krawajaza rana w ſchiji ſaſtajicź njebē
 a bē widžecź, ſo tu žana pomoz wjazy njeje. Pſchi wſchēm tym
 wobēndžech ja tu njelubosć, ſo mrežazemu prajach: „E wami je
 tónz; wy wumrjecze!“ Bēch huſto krej bēžecź widžať na
 bitwiſchczach, duž mi tajke twjerde ƒłowa na jaſyl pſchińdžechu.
 To hiſchće mje dženſa mjerſy. Vogel pať wſchitke ƒwoje mozy
 hromadu wſa a praji: „Cžjeſch dha ty tudy w tym hroſnym
 kraju woſtacź?“ — Na to pocza wón ſ cžicha rěcžecź; ƒmjercź
 drje bē jemu hižom ł wutrobje ſtupiła. E hłuboło hnuthym
 hłōſom, pſchi kotrymž mi ƒylſy do woczow ſtupachu, wón hiſchće
 tele ƒłowa ſ cžicha łe mni rěcžeſche: „Duby towarſcho, ja nētko
 cžuju, ſo tudy wumru; dyrbu tu w dalokaj zuſbje ƒwojej woczi
 ſandželicź; mēnjach, ſo ƒwojich lubych ſažo wohladam; tola Wōh
 wſcho hinať wjedže. Njewopuſchćz mje w mojej nuſy! Eſtroiu
 moju lubu mandželſku a moje lube džećzatka! Kať rady bych
 wſchēch ſažo widžať! Praj mi moje poſlednje božemje, hdyž ƒo
 ſbožomnje domoj wrócziłch! Ža cži ničo ſa to dacź njemōžu —
 tola domach mam hiſchće nowy plackć, tón njech je twój, jeno
 njewopuſchćz mje nētko!“ —

Ža njemōžu prajicź, kať cžežto mi tehdom woľolo wutrobje bē!
 Bych najradſcho ƒobu wumrjeť. Wboheho towarſcha w ſbožu a
 njeſbožu do domu donjeſech a ſawjaſach jemu tam rany hiſchće
 lěpje; ale wſchitko bē podarmo. Eſmjercź pſchezo bliže a bliže
 pſchiſtupowaſche, tať ſo wón ƒłowcźka wjazy prajicź njemōžeſche;
 jeno dyſ a dyſ njeſroſymliwe ƒłowo wurjekny. Tola trajeſche to
 nēhdže 12 hodžinow, priedy hacź bu tutón ƒylſny muž wot ƒmjercze
 pſchewinjenty. Wón wumrje cžiſche na ƒwoje rany.

Tať bē tež tón nētko morwyn, kotryž mi w zuſbje najbliže
 ſtejeſche; jeno dwaj bēchmoy hiſchće ſbytknaj wot tych 15 towar-
 ſchow, kotřiž bēchmy ƒo po pſchethodže pſcheſ Bereſinu ſjednocžili.
 Ža njemōžu prajicź, kať wopuſchćzemy ƒo nētko cžujach, hdyž bē
 tón morwyn, na kotrehož bēch ƒo ſepjerať, po kotrehož pſchikaſni
 bēch wſchitko cžiniť. Nētko dyrbjach ƒo ƒam paſć; bēch kaž ſa-
 bľudžena wowza.

Žako na druhi džeť burjo ſhoniču, ſo je w jenym domje
 wojať ſemrjeť, dha woni pſchińdžechu, ſo bychy jeho ſahrjebali.
 Haj ſahrjebali! Woni jeho nēhdže ſ rukomaj njeſchimnychu, ale
 priedy hacź ƒo dohladach, woni ſ hoľami pſchińdžechu a wboheho

semrjeteho i nimi se istny wleczechu. To bē srudny napohlad! Woni znano ho najsterje bojachu, so je wobohi towaršč na nētajku straschnu khorosč wumrjet. Tež mi woni blisko k sebi njedachu. Szamo psches wješ njebočičkeho čželo na tajke waschnje wleczechu. Za sa nimi džech, so bych towarščowu row widžal. Row?! — Ach, luby Božo, šamo row woni jemu njeopščachu, na kotryž ma tola kōždy čžlowjel prawo. Š boka wšy bē wulke bahniščezō, kotrež samjeršujene njebē. Š tutemu bahniščezu bu nētko čželo štorlane — a potom do njeho šunjene! Š dołhimi žerdžemi je čži nješrafnižy do blōta podnōrjachu — hač napošledku spody wosta a bahno šwōj selenoity fryw nad nim šawrē. Mi šo šforo wutroba rospuŋny, jako tōnle žalostny row widžach, row lubeho pscheczela w lodojtyh bahniščezu. Struchly šym pschi bahniščezu štal dołhi, dołhi čžaš. — Luby Božo, tam nētk wotporčujuje mōj pscheczēl, pscheczēl mōj najšwērnišči, wušwobodženy wot wščitkeje bolosčezē, do kotrejež bē jeho pschinješlo škōwo jeničkeho hordeho čžlowjeka. Šeho žalostny row mi w pomjatkū wostanje moje žime dny.

Nētko bēchmōj jeno hiščezē dwaj towarščej wšche wostałoj. Mōj šo tu dlēje nješombžachmōj, pschetož lubosč k drohej domišnje naju pschezo dale pohonješche. Mōj pošledni kōrcž hiščezē na row lubeho towaršča šwojej wocži škožichmōj a potom šo w Božim mjenje dale podachmōj.

Šyma bē drje trochu popuščezika, ale mōj mējachmōj tola hubjenštwa došč, došelž dyrbjachmōj šo pschezo w lēšach džeržecz, a taš nēkotru stopu podarmo ščiničž, hdyž krajinu nješnajachmōj. Njerēdko widžachmōj jatych naspjet wješč. Škōždy ras, hdyž čžrjōda jatych psches nētajku wješ čžehnješche, dha šo štari a mšodži se žerdžemi a i widkami wobronichu, so bychu kēžbu na jatych dawali. Mōj paš šo pschezo bōle na boku džeržachmōj, so njebychmōj njetrjebawšči ludžom na wocži ščtoj.

Bēchmōj paš junu jara šprōznaj a šlōdnaj, jako k wulkemu wješelu nētajku holanštu wješ nadešdžechmōj. Šwarjenja bēchu wšchitke po rjadu šwarjenje, ale na wšchitkich bē widžecz, šo bēchu jeno nathwilnje šestajane, a šo potajšiti wobhydlerjo hewaf druhdže bydlachu. Školowokoło wšy štejachu jara wjele wosow se žitom. Žito paš w mēchach njebē, ale w šudobjach se šchmrēkōweje šforu.

Mōj šebi nētko radžachmōj, hač bychmōj do wšy ščtoj abo niž, hač tam škōncžnje tola dōšdžechmōj. Ludžō šo trochu džiwachu a šo naju praschachu, i wotkal šmōj. Za šo pschi tym šašo ša Šolafa wudawach, a woni mi to wērjachu, wošebje došelž mōžach jim nēkotre hašy we Warschawje pomjenowacz, kaž šamjenitnu olešchnizu a taš dale. Za we Warschawje mjenujžy žyle nješnaty njebēch, došelž bēch tam i wojakom štal, jako bēšche šakšti kral tež pōłski wjelwōšiwoda. Taš mi ludžō wērjachu a dachu namaj tež jēdže. Krajina, w kotrejež nētko bēch, bē ruska Šōłsta a ludžō tam tehdy wjele lubosčezē k Rušam njemējachu. We wšy mōj tež psches nōž wostachmōj a ničtō namaj to njewobarasche.

Alle na drubi džēn naju tola šašo štrōzele pschekšlapnychu a mōj mohłoj pschi tym žiwjenje šhubicz, hdy bychu burjo taš pschiwērni njebyli. Taš paš bēchu woni runje taš šastrōženi jako mōj.

Mōžezche hižom wokoło pschipošdnja byčž, jako tu šamu drōhu, po kotrejež bēchmōj mōj šem pschischłoj, jedny derje wobronjenny mōdry ruski pēšch šem do wšy šahašche. Nēkotsi i tyč mjenje štrachosčžiwych burōw džēchu jemu napscheczivo a jeho powitachu. Wojak paš i bšyškotatym wokom wokoło šo pohladny a rjekny: „Potajšim jowle waš namašam; tu šče šo wy šthowali se šwojim žitom, a my wojazy wascheho zarja dyrbimy hłōd čžerpicž! wy šče prawi pōddanjo! Ščto budže wjelemōžny zaš prajicz, hdyž tajkule wēž šhoni?“ Takle rēčezsche wojak, mješ tym šo burjo wokoło njeho štejachu a jeho prošchachu, šo dyrbi jeno žadacz, ščtož sečze, wšchitko čžzedža jemu dacž. Woni džeržachu

jeho mjenujžy ša nētajku ordonnanžu, tehōbla mējachu tajki štrach psched nim, myšlo, šo hiščezē wjele tajkich wojakow šem pschiczehnje. Bychu-li mudrišči byli, wubichu naš wšchitkich štyoch je wšy won. Wojak nētko pschikasa, šo dyrbja na mēšče dwē wowzy šarēšacz a pschihotowacz; a to šo jara špēšchnje šta. Šotom hašle wobrocži šo wōn na naju a čžinjješche, jako by šo runje na naju dohladaš; prascheszche šo tež ša naščej domišnu a wo našchim pucžu. Mōj šo tež jemu ša Šolafow wudawachmōj, pschi čžimž šo wōn trochu pošmja, jako by namaj njewērēk. Š ššēlbu na ramju wōn nētko po wšy šhodžeszche a tu a tam nētajku maliczłosčž šobu wša, mješ druhim tež dwaj mēšchaj, i kotrejuž šonje žerjechu. Ššchi tajkim tu a tam pscheshodžowanju pschidžze wōn napošledku šašo na mēštno, hdyž šo tej wowzy pjeczeshčtej, a šhdže šo k jēdži. Šēdž jemu njemōžnje šlōdžeszche, a wōn tež namaj kōždemu wulku čžasčž poda. Šbytkne mjašo paš štyka do teju mēchom.

Šako bēchu naš wokoło popošdnja ludžō na šhwilu wopuščezili a my šhwilku šami, rjekny wojak na jedny ras k namaj, šo dyrbimōj šo jeno na njeho špuščezecz a ša nim hičž, došelž čže wōn tež runy pucz do Šōłsteje. Tajka pomješč naju njemōžnje šwješeli a mōj jemu šlubichmōj, šo šo jeho wjedženju domērīmōj. Na to wša wōn tu pjeczēn na ramjo, krocžeszche se wšy won a mōj i nim. Ludžō drje trochu se špodžiwanjom ša nami hladachu. bēchu paš šznano tola wješeli, šo wojaka taš rucže wotbudžechu, a njepokožichu nam teho dla ničž do puczā. Ššchi pošlednim dworje paš šastachmy a naju wjedžer šo nuts poda. Šospodaš da šo nam mjeda napicz a prascheszche šo po dalšchim žadanju. Duž pocža wojak, šo šebi wōn jeho kōžuch šobu wošmje a tež nēščto druheje wšchēdneje drašty a šo jemu ša to šwoju wojerštku draštu a brōn da. Šurik drje jara šišako woblicžō čžinjješchesche, ale došelž jemu wojak praji, šo je to nušne a wōn to bješē wšcheho šombženja dacž dyrbi, dha wōn do teho šwoli. Dołho tež njetrajeszche a wojak bē žyle jako bur šwobletany.

Taš wustupichmy i domu a nowy pscheczēl naju i nowa napominašche, šo dyrbimōj šo jeno jemu domērēcz, došelž je tu wōn wšchudžom šnaty, ale šo dyrbimōj špēšchnišcho štupacz, došelž šo k wječōru bliži a došelž je prēnje pōłske mēštacžto hiščezē wōšom hōdžinow šdalene. Nētko wōn namaj šjewi, šo je tež čžēlanž jako mōj, ale šo je šo rusku wojerštku draštu jeno tehōbla woblekš, šo by lēpje psches kraj pschischōk. To bēšche šo jemu tež wjele lēpje radžiko, dnyli namaj, hačžrunje bē tež bōle po pobocžnych puczach šhodžik, taš šo tola njeby wopravdžitym ruskim wojakam do ruki padnyš.

(Pschichodnje dale.)

Ši kščiže.

Šowjedaničžto po podawku se Ššerbom.

(2. poštraczowanje.)

Š tym bu jeju rošmošwa pschetorhnjena, pschetož heržy poščachu piščacz a Šan nastupi rucže i Šertu. W hōrdym a hrubym Šurju šo wšchitko pyrješche, šhrabny prēnju lēpschu hōlžu a šrijedž toka lētajō kaž džiwī štoršasche, taš hušto hačž šo hōdžeszche, Šana, šo by jeho porašyš. Šo ščtucžy šhwatachu hōlčata k šhōdej i bojōšču, šo mješ hōlžami pušti nastanu, pōšchijwe šo wōhladowachu, taš šo Šan a Šurij pošadnjetaj. Alle runjež bē prēni tež hñewny, bē nad šobu tola i šnjēsom došč a praji: „Wostaj mje napošoj, abo šhoniš, ščto šym!“

„Ščto šy, njetrjebam hašle šhonicž, — bojašny kaž šruwar!“

Šana tajke hanjenje pschēde wšchēmi žalostnje pašeszche, najšterje budžišche Šurja šhrabnyš, njebudžišche-li ryčhtat, wot hōlčatow šawōłany, jeju rošrišak se šwojim: Šōlžy, čžinčze šōnž, hewaf . . . . Drušy bēchu hadriji pschipoškluchali a čžakachu jeno na šdobnu

pschiležnosć, Surja prawje pozpbač; radži budžichu Zanej na njeho pomhali, hidžachu džě jeho s wjetšcha. Těhodla pschistupichu někotři k Zanej a džachu: „Čěhodla nejšy jeho swjerhał, bychmy či pomhali. Nětko njepschestanje sa swadu jěč; ale njeboj šo jeho! Seli tebi šašo klubu čžini, myrńi jeho, šo šo jemu mješ woczomaj šašwěčži.“

San jim wotmolwi, šo tamón haŕle teho hódny njeje, šo by šo někał s nim wonjedžak. „To drje mašch prawje, njebudžesch pał šebi tola wot teho njeczěšaneho čžlowjeka hańbu čžinicž dacž. Wěč nam, je-li kručže napschecžo njemu njewustupisch, budže hišchěže wustudlišchi.“

Surij našdala šfělenju pschihladowasche, potom popowjeda s herzami, sawoła Wjenkež Hertu na pschipicže, šaplazny s rukomaj — herzy šašrachu — wón šapocža hnydom, Šana wuřměchowajo, rejwacž a šrašy dobrowólne do šhopizy hólzow, kofšiz tam s Šanom štejachu a šaherjeka na nich: „Prjecž jow, ja rejwam!“

Kručže škocži Wěkež Šandrij sa nim a sawoła: „Šcho dyrbi to rełacž? Štej, hólčže!“

Surij pušchči Hertu a popadny Wěkež Šandrija sa laž. Nětko našdala haŕle prawa mjermjeńža. Šolčžata čžěčachu po šthodže dele, hólčžata běchu wšchitzy w kuli. Někotři pomhachu Šandrijei, někotři, kotrymž bě šylny Šandrij pschecžiwny, Šurjej, někotři hrabachu sa tym a sa druhim. Na dobre šbože pschidžže šašo ryhtar na nich a pschitafa jim: Šólzy, pschestańčže, hewal je reji kónž a pšćželu tych, kotrychž šhribjet šwjerbi, na něktre njedžele do pjeńkow.*) Š tym buchu hnydom rošlacženi, njewoteńdžechu pał tón krocž s tał lohkim kaž priedy. Ryhtar bě šhonik, šo je mješ Šanom a Šurjom hadrija našdala, pschiporucži, Šurja šo bojo, šo ma Šan hnydom s piwa hieč.

Ryhtarjej šo štajecž, by podarmo bylo: duž šaplacži wón šwoje piwo a woteńdže bjese wšcheho wotwlałowanja. To jimašche jeho šurowje, šo dyrbjesch wšchitko wutunkacž, hacžrunje bě jeho pschecžiwnik na žylej harje wina; šo budže šo wo nim po žylej wokolnošći powjedacž, kał je wot ryhtarja s piwa wuhnaty. Šdnyž domoj pschidžže, běšchtaj nan a macž hižom lehnycž, duž džěšche tež do loža. Njemóžesch pał wuřnyčž, pschetož špominanja na minjene podawki šhodžachu jemu njemotanje we hłowje. Tał ležesch bjese wšcheho wotpocžinka na dvě hodžinje, potom haŕle šaja jeho njepokoyny špar. Dychachu a traschachu jeho njeměrne šony. Surij lětasche a štakasche psched nim jako někałki šly duch, štoršasche, čžahasche a dajesch jeho. — Šano, hdyž jeho macž sawoła, bě hišchěže jara špřozny a prajesch: „Macži, prawje hubjenje mi je!“

„Nječasch dha štanycž?“

„Šo šhwilzy pschidžu, macži.“

Hdyž do jštwy dóndže, widžeschtaj drje šarschej, šo je do woczow čžičže štoršany, dokełž pał běšchtaj wot džowki wo wšchěch wčzerawšich pobeńdženjach škyšchakoj, njeprašeschtaj šo Šana ničžo, šo byšchtaj jeho s nowa njerudžiloj. Wlyšleschtaj tež, šo to ničžo dale na šebi nima, byrnjež šo hólzy mješ šobu potorchali, wšchał bě šo tuto wjaz krocž štało. Ale Šana bě tón podawš hkluboko šajał, njeměr a hněw we nim šbudžil a psches husečičsche špominanje na pschecžěpjenu šchimbdu šatorjenil a štajnu hórkošć w jeho wutrobje šplodžil. Najhubjensche bě, šo šwoju njepokoynošć psched šarschimaj a druhimi, kofšiz derje s nim mēnjachu, tajesch, a ničžo njepřytowasche pschecžiwno šwojej polhmurjenošći; wjele bóle kěžbnje na tych poškuchasche, kofšiz na Šurja šwarjachu a jemu kleski nošchachu, kofšiz jemu radžachu, šo by kručže a mužnje napschecžo njemu wustupował a jemu Hertu njepšchepušchěčil.

*) Prjedy dyrbjachu tajzy, kofšiz njeběchu wjele šawinyli, měšto šo bychu we kłódže přšdni byli, wo dnjo knještwu drjerwo šakacž, abo nětajte druge džělo šastacž.

Šunje tał njeshalowasche šo tych, kofšiz jemu nowinki wo Šercže pschinoschowachu a wšchitke jejne šłowa šašo dopowjedowachu. Duž bě šo Šralež Šan po čžaju čžičže pschemēnil. Šeho rjane woblicžo bě šhětrje špadnjene, jeho prjedy tał mērnje a pschecželnje pohladowaze wošo šapasche husto s hřšbnym wohnjom. Prjedy wšchudžom witany bješadnik, wostawasche nětko, kaž by šo šam ludži bojał, šo mohł šo se šwojim nutšlownym hněwom našadžowacž. — A ludžo? Byrnjež wjedželi, šo šo we nim hori, pschipołožichu rad hišchěže šchěčěptu. Dokełž pał Šan do towarštwow njeshodžesch, njeseńdže šo s Šurjom nihdže; duž njemóžeschtaj šo wadžicž. Šeho šhory napohlad drje šarschimaj, wošebicže macžeri, štarošć čžinjesch, ale wboha njemóžesch wot njeho šhonicž, šcho jemu pobrachuje; dokełž šo wón hańbowasche, jej šwój njepokojsjemicž.

(Pschichodnje dale.)

Wobrašć s pschichoda.

Šsynk: Měr šwonja, měr do kraja krocži,
Njej, macžerka, to wješele?
Šcho šdychujesch a trějšch wocži
A nimašch šhěrlušch radošćže?

Macž: Ty šhrotka! měr drje haj šwonja,
Mi je kaž nanej k pohřebu;
Wón wosta, jeho běh šo škonja
We zušbjje tam na bitwišchěžu.

Šsynk: A nej Wóh jeho nam dał šašy,
Ach njepłacž, wšchato ja šym twój;
Ša wuřpěwam čži dobre čžrašy,
Wóh luby pał nan budže mój.

Macž: Dóž dawa Wóh na polu křošy,
Tež mój hłód čžěčpicž njebdžemój;
Šhlěb ma, šchtóž džěla a šchtóž prošy —
Šój šo mnu, šhynko, ke mšchi pój!

Wšchelake s bliska a s daloka.

— **Pschichodne šerbške šemšenje w Draždžanach** budže njedželu Šatara, 14. mēřza. Šubi Ššerbjo čžyli tych šwojich, kofšiz šu w Draždžanach a wokolnošći, w prawym čžaju na to kěžšlownych čžinicž.

— **Tajlich jatych, kofšiz běchu čžěžto šranjeni** a nětko psches šwoje šranjenje wjazy šhmani nejšy, wojeřtu škužbu šastacž, w tym tydženju němške šhěžorštwu a Šranzowšta wumēnitej. Wot naš šo tam 1800 Šranzowšow wrócža a s Šranzowškeje pschidžže jich 800 němšich něhdušchich wojakow. Š teho je jašnje widžecž, wo kał wjele wjetšcha je ličžba Šranzowšow, kofšiz buchu wot naš šajatych.

— **W Draždžanach** je šo mēštno šažožiko, hdyž je powješć doštacž wo šranjenych wojakach 12. a tež 19. armeekoršpa. Šowješć móže šo doštacž wo tajlich, kofšiz šu šo we wojeřškich lazarethach, kaž tež w towarštwownych lazarethach hojili a šastarali, a šo tež rošjašnenje dawa, hdyž šu pschišchli po šwojim pušchčenju s lazaretha. Šaprašchenje móže šo štacž psches te šnate čžěrwjene pšštne šhartki a maja šo adreššowacž:

„Auskunftsstelle über Verwundete.

Dresden = A.,

Marienstraße 17.“